

Liburuak

KRITIKA

Gizarte osasuntsua.
Erich Fromm (Itzulpena: Jaione Alberdi).
Gaiak.
328 orrialde. 20 euro.

Helduen literatura
Saioa Ruiz Gonzalez

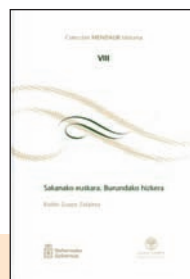
Utopia psikoanalitiko

BALITEKE, BATI BAINO GEHIAGORI, hizpide dugun liburuaren izenburua irakurtzeak berak ikara eragitea. Beste batzuek arretaz irakurriko dutelakoan nago. Baina apustu egingo nuke, psikoanalisisa hitza ikusi eta, zuzenean, beste artikulu interesgarriago bat irakurtzera pasako direnak ere badirela tartean. Edozein hautu errespetagarria izanik ere, eta barkaidazue sarrera ezkor hau, aspertzen hasia naiz gaur egun psikoanalisisaz, batez ere freudianoaz, gizartearen opioa bailitzan hitz egiten dutenekin, ahoa argudioz eta aurreiritziz beteta, baina harekin inongo esperientzia zuzenik eduki ez duen jendearekin. Bai, badakit ezjakintasuna eta ausardia elkarren eskutik datozela gehienetan, eta horrexegatik, isildu egingo naiz.

Erich Fromm (1900-1980), Marx eta Freuden pentsamenduen arteko batasun saiakeraren emaitza litekeen psikoanalisi humanistaren teoriagatik ezaguna da. Carl Jung zein Ana Freud psikoanalisten tendentzietatik abiatuz, Frommek berak ere, gizabanakoaren inkontzienteari buruzko teoria freudianoa baztertzen zuen, eta Mendebaldeko gizaki guztiok batzen gaituen patologia orokorrak aztertzeari ekin zion. Horretarako, XX. mendeko gizartearen egitura ekonomiko eta sozialaren arteko erlazioen analisi objektibo eta sakona egitea ezinbestekoa ikusten zuen, sistema kapitalistak dakarren gizaki alienatuaren kontzeptua definitzeko. *Gizarte Osasuntsua* (*The Sane Society*, 1955) deritzan lan honetan, alienazioaren zenbait arrazoi posible eskaintzen dizkigu era sistematiko batez. Hala ere, jarrera idealista xamarra antzematen zaio, batez ere, osasun mentalaren helburuari erantzungo dion gizarte baten eraiketakako printzipioak jorratzen dituenean. Sistema kapitalistaren bortizkeriak sorrarazi duen deshumanizazio azkarraren ondorioz, gizakia, herrialde baten sostengurako bitarteko bilakatu da. Baina Frommek planteatzen duena, eta barkaidazue espresioa, erlatibismoaren teoriarekiko atentatua da. Estructura orokor eta amankomunen menpe bizi garela egia da, baina gauzak ez dira uste bezain errazak. Ene ustez, gizabanako bakoitzak estructura hori bereganatu eta partikularizatu egiten du, beraz, sistema ekonomikoan aldaketa suertatu arren, subjektu bakoitzak ez du modu berean pairatuko. Humanismoaren ideia hau oso polita da, baina giza existentziari buruzko azalpena emateko bide idealegia iruditzen zait. Absolutua den ezer ez dagoelako, askotan sufritzen du gizakiak. Eta Ideia horrekin bizitzen ikastea da gizakiak bereganatu dezakeen askatasunerako biderik zailena, baina errealistenetakoa. ■

Koldo Zuazok, Sakanako euskarari buruz

Euskaltzaindiaren Mendaur bilduman kalera-tu da Koldo Zuazoren *Sakanako euskara*. *Burundako hizkera* liburua. Egileak berak liburuaren hitzaurrean aitortzen duenez, ezusteko galanta hartu zuen hizkera hori ezagutzean, Bonapartek zioenaren kontrara, ez baitzen giputza Nafarroako eskualde horretako herritarren hitz egiteko modua. Zuazok azaltzen duenez, Nafarroako, Gipuzkoako eta mende-

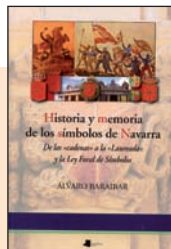
Sakanako euskara.
Koldo Zuazo.
Euskaltzaindia.
227 orrialde.
12 euro.

baldeko euskararen eragina du, hiruren “tarte-koa” da. Eta kontzeptu hori, tarteko hizkerarena, nazioarteko dialektologian oso zabaldua egon arren, ez da ohikoa izan

Euskal Herriko ikerlarien artean. 2007an eta 2008an bi egonaldia luze egin zituen egileak liburua osatzeko eta adin tarte ugaritako jendea izan du mintzalagun. ■

Nafarroako sinboloen historia

Álvaro Baraibarrek Pamiela argitaletxearen bidez publikatu du *Historia y memoria de los símbolos de Navarra* liburua. Saiakera historikoa da Baraibarrena, Nafarroako ikurretan arreta berezia jartzen duena. Herrialdeko armariak azken mende honetan izan duen garapena ezagutuko dugu liburuari esker: 1910ean diseinatutako kate eta koroazko ikurretik, 36ko Gerraren ondoren Francok jarritako ereinotz-koroatik pasaz eta gaur egungo armari ofizialeraino iritsiz. Noski, ez gara ikur soil bati buruz ari: armariak izandako aldaketa bakoitzak testuinguru historiko bati erantzuten dio, eta Baraibarrek horiei buruzko gogoeta egitera gonbidatzen du liburuan. ■

Historia y memoria de los símbolos de Navarra.
Álvaro Baraibar.
Pamiela.
182 orrialde. 18 euro.